

این کتاب را به ارواح مطهر پیام‌آوران عاشورا:

چراغ شب زنده‌داران، زیور صالحان و عبادت پیشه‌گان، پیشوای زاهدان و پرهیزکاران، امام
مؤمنان و سید عابدان، حضرت علی بن الحسین، امام سجاد (ع)

و

عقیله بنی هاشم، قافله سالار عشق و شکیبایی، قلّه معرفت، مرد آفرین روزگار، شیر زن
کربلا، حضرت زینب کبری (س)
تقدیم می‌نمایم.

ادبیات
LITERATURE

محمّدزاده، مرضیه، نویسنده.

دانشنامه شعر عاشورایی: انقلاب حسینی در شعر شاعران عرب و عجم/نویسنده مرضیه محمدزاده. - تهران: وزارت
فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات، ۱۳۸۳.
ج ۲

جلد اول: شاعران عرب؛ جلد دوم: شاعران غیر عرب.
فهرست نویسی براساس اطلاعات فیفا.

ISBN 964-422-622-4 (ج ۲)
ISBN 964-422-623-2 (دوره)

کتابنامه.

The Encyclopedia of the Poetry of Ashura

پشت جلد به انگلیسی:

۱. حسین بن علی (ع)، امام سوم ۴-۶۱ ق. - شعر. ۲. واقعه کربلا، ۶۱ ق. - شعر. ۳. شعر مذهبی عربی - مجموعه‌ها.
۴. شعر مذهبی - مجموعه‌ها. ۵. شعر عربی - مجموعه‌ها. ۶. شعر فارسی - مجموعه‌ها. ۷. شاعران عرب -
سرگذشت‌نامه. ۸. شاعران ایرانی - سرگذشت‌نامه. الف. ایران. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ سازمان چاپ
و انتشارات. ب. عنوان. ج. عنوان: انقلاب حسینی در شعر شاعران عرب و عجم.

۸۶۱/۰۰۸۳۵۱

PIR۴۰۷۲/ح ۵م ۳

۱۳۸۳

م ۸۲ - ۲۰۳۲۴

کتابخانه ملی ایران

دانشنامه شعر عاشورایی
انقلاب حسینی در شعر شاعران عرب و عجم

▼ جلد دوم، شاعران غیر عرب

**The Encyclopedia of the
Poetry of Ashura**
Vol.2 Persian Poets

نویسنده: مرضیه محمدزاده

تهران ۱۳۸۳

سازمان چاپ و انتشارات
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

دانشنامه شعر عاشورایی
انقلاب حسینی در شعر شاعران عرب و عجم
جلد دوم، شاعران غیر عرب

The Encyclopedia of the Poetry of Ashura
Vol.2 Persian Poets

مرضیه محمدزاده

طرح جلد: امیر حریر فروش
خطاطی روی جلد: جلیل رسولی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: [سازمان چاپ و انتشارات]
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

چاپ اول: زمستان ۱۳۸۳
شمارگان: ۱۲۰۰ نسخه

© تمامی حقوق چاپ و نشر این اثر در انحصار
سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است.

شابک (ج ۲) ۹۶۴-۴۲۲-۶۲۲-۴
(دوره ۲) ۹۶۴-۴۲۲-۶۲۳-۲

چاپخانه، انتشارات و پخش:

کیلومتر ۴ جاده مخصوص کرج - نیش سهراب شیشه مینا - تهران ۱۳۹۷۸ ۱۵ ۳۱۱
تلفن: (چهار خط) ۴۵۱۳۰۰۲ نمابر: ۴۵۱۴۴۲۵
انتشارات: ۴۵۲۵۴۹۵ پخش: ۴۵۲۹۶۰۱ نمابر پخش: ۴۵۲۹۶۰۰

فروشگاه شماره یک:

خیابان امام خمینی - نیش خیابان شهید میردامادی (استخر) - تهران ۱۳۷۹ ۱۳ ۱۴۵ - تلفن: ۶۷۰ ۲۶۰۶

فروشگاه شماره دو:

نشر زلال - خیابان انقلاب - خیابان ۱۶ آذر - تهران ۱۴۱۷۹ ۳۵۸۱۴ - تلفن: ۶۴۱۹۷۷۸

فروشگاه شماره سه:

نشر کارنامه - خیابان شهید باهنر (نیاوران) - روبروی کامرانیه شمالی - شهر کتاب - تلفن: ۲۲۸۵۹۶۹

فروشگاه شماره چهار:

فروشگاه سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور - خیابان صفی علی شاه - تلفن: ۳۲۷۶۰۳۲

فروشگاه شماره پنج:

ونک - ملاصدرا - خیابان شیخ بهایی - ساختمان لادن - تلفن: ۵۶-۸۰۴۱۷۵۰ (داخلی ۲۸۶)

نشانی سایت اینترنتی:

WWW.PPOIR.COM

«فهرست مطالب»

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۷۱۵	تطور و تحول در شعر فارسی
۷۲۵	فصل اول: شعرای متقدم
۷۲۷	فردوسی
۷۲۹	ابوسعید ابی‌الخیر
۷۳۰	اسدی طوسی
۷۳۲	کسایی مروزی
۷۳۵	خواجه عبدالله انصاری
۷۳۶	ناصر خسرو
۷۳۹	امیر معزی
۷۴۰	سنایی
۷۴۵	احمد جام
۷۴۶	ابوالمفاخر رازی
۷۴۸	ادیب صابر ترمذی
۷۴۹	رشیدالدین وطواط
۷۵۱	قوامی رازی
۷۵۴	عطار نیشابوری
۷۵۷	کمال‌الدین اصفهانی
۷۵۹	مولوی
۷۶۱	اوحدالدین مراغه‌ای
۷۶۳	سیف فرغانی
۷۶۵	خواجهی کرمانی
۷۷۲	ابن یمین فربومدی
۷۷۵	سلمان ساوجی
۷۷۷	شاه نعمت‌الله ولی
۷۸۰	آذری طوسی
۷۸۲	شاه داعی شیرازی
۷۸۴	محمدبن حسام خوسفی
۷۸۶	عبدالرحمن جامی
۷۹۰	کمال‌الدین حسین خوارزمی

۷۹۲	بابافغانی شیرازی
۷۹۴	اهلی شیرازی
۷۹۶	فضولی بغدادی
۸۰۰	وحشی بافقی
۸۰۳	محتشم کاشانی

۸۱۱	فصل دوم: شعرای متأخر:
۸۱۲	نظیری نیشابوری
۸۱۴	حکیم شقایب
۸۱۶	فیاض لاهیجی
۸۲۳	میرزا صابر زواره‌ای
۸۲۴	محمدحسین آذربایجانی
۸۲۵	صائب تبریزی
۸۲۷	واعظ قزوینی
۸۳۱	تأثیر تبریزی
۸۳۲	بیدل دهلوی
۸۳۳	حزین لاهیجی
۸۳۷	عاشق اصفهانی
۸۴۳	صباحی بیدگلی
۸۵۱	فتحعلی خان صبا
۸۵۲	طراز یزدی
۸۵۳	آصف الدوله
۸۵۵	جوهری
۸۵۷	نشاط اصفهانی
۸۵۹	وصال شیرازی
۸۶۸	حاوی سنندجی
۸۶۹	قائمی
۸۷۳	ینمای جندقی
۸۷۸	اشراق آصفی
۸۸۵	داوری شیرازی
۸۹۲	حاج محمدکریم خان کرمانی

۸۹۳	هنر جندقی.....
۸۹۶	فدایی مازندرانی.....
۹۰۲	سروش اصفهانی.....
۹۰۷	غالب دهلوی.....
۹۰۹	خاکی شیرازی.....
۹۱۰	رضا قلی خان هدایت.....
۹۱۵	همای شیرازی.....
۹۲۱	وقار شیرازی.....
۹۳۱	نیاز اصفهانی (جوشقانی).....
۹۳۳	جیحون یزدی.....
۹۳۶	جودی خراسانی.....
۹۳۹	عنقا.....
۹۴۳	بسطامی.....
۹۴۵	محمودخان ملک الشعراء.....
۹۵۱	نیر تبریزی.....
۹۷۰	نسیم شمال.....
۹۷۲	صفایی جندقی.....
۹۷۹	صفی علی شاه.....
۹۹۵	محیط قمی.....
۹۹۸	صبوری خراسانی.....
۱۰۰۴	عمان سامانی.....
۱۰۱۳	الهامی کرمانشاهی.....
۱۰۲۰	سید احمد دهکردی.....
۱۰۲۲	طرب شیرازی.....
۱۰۲۹	صامت بروجردی.....
۱۰۳۱	ادیب الممالک فراهانی.....
۱۰۳۸	ابوالقاسم الهامی (لاهوئی).....
۱۰۳۹	ذوقی.....
۱۰۴۰	تراب کاشانی.....
۱۰۴۱	سها.....
۱۰۴۳	فرصت شیرازی.....

۱۰۴۵	ایرج میرزا
۱۰۴۷	مدرس اصفهانی
۱۰۵۵	رفعت سمنانی
۱۰۵۸	ضیایی ناظم‌الملک
۱۰۶۱	اقبال لاهوری
۱۰۶۴	فؤاد کرمانی
۱۰۷۲	تائب تبریزی
۱۰۷۳	علامه کمپانی
۱۰۸۲	ملک‌الشعرا بهار
۱۰۸۵	ادیب السلطنه
۱۰۸۶	سید موسی سبط‌الشیخ
۱۰۹۱	حکیم الهی قمش‌ای
۱۱۰۱	محمدکاظم طوسی
۱۱۰۶	شیخ عبدالسلام تربتی
۱۱۱۳	حبیب یغمایی
۱۱۱۴	مسرور
۱۱۱۵	مفتون همدانی
۱۱۱۸	صابر همدانی
۱۱۲۳	حیرت
۱۱۲۵	صغیر اصفهانی
۱۱۲۸	منشی
۱۱۳۰	سید محمد هاشمی
۱۱۳۱	بیرجندی
۱۱۳۵	موافق

۱۱۳۸	فصل سوم: شعراي معاصر:
۱۱۴۱	شعر معاصر
۱۱۴۳	جلال‌الدین همایی
۱۱۴۹	عبدالعلی نگارنده
۱۱۵۱	پژمان بختیاری
۱۱۵۳	عبدالحسین وکیلی (آهی)

۱۱۵۵	محمد شرمی
۱۱۵۷	شهریار
۱۱۶۰	هادی پیشرفت
۱۱۶۳	صادق سرمد
۱۱۶۷	امیری فیروزکوهی
۱۱۷۲	عبدالرحمن پارسا تویسرکانی
۱۱۷۳	عباس شهری
۱۱۷۴	ریاضی یزدی
۱۱۷۶	قاسم رسا
۱۱۸۰	عبدالمجید اوحدی
۱۱۸۱	حیدر تهرانی
۱۱۸۲	سید مهدی فاطمی
۱۱۸۳	حسینعلی رکن منظر
۱۱۸۵	ابوالقاسم حالت
۱۱۸۷	خوشدل تهرانی
۱۱۹۰	عزیزالله فراهی
۱۱۹۲	احمد ناظرزاده کرمانی
۱۱۹۵	حبیبالله خباز
۱۱۹۷	حسین حسینی
۱۱۹۸	حسین وفایی
۱۱۹۹	احمد کمال پور
۱۲۰۱	مرتضی طایی شمیرانی
۱۲۰۳	محمدحسین جلیلی
۱۲۰۴	ابوتراب جلی
۱۲۰۵	شکراالله ازخاک
۱۲۰۶	کمال زین الدین
۱۲۰۸	اصغر عرب
۱۲۰۹	حبیبالله فضایی
۱۲۱۰	محمدعلی مردانی
۱۲۱۴	عباس حداد کاشانی
۱۲۱۶	حسان

۱۲۲۰	حسین فولادی
۱۲۲۲	قاسم سیاره
۱۲۲۳	محمدعلی صاعد اصفهانی
۱۲۲۵	حمید سبزواری
۱۲۲۸	مشفق کاشانی
۱۲۴۰	قاسم سروی‌ها
۱۲۴۲	سید علی‌اکبر بهشتی
۱۲۴۳	سید شهاب موسوی آرائی
۱۲۴۴	محمد رضا صغیر
۱۲۴۶	حبیب‌الله معلمی
۱۲۴۷	غلامرضا قدسی
۱۲۵۲	محمود شاه‌رخ
۱۲۵۶	مهرداد اوستا
۱۲۵۹	هوشنگ ابتهاج
۱۲۶۰	احمد غفورزاده
۱۲۶۱	سیدرضا آل‌یاسین
۱۲۶۲	مصطفی قاضی نظام
۱۲۶۶	بیژن ترقی
۱۲۶۷	علی شریف
۱۲۶۸	علی باقرزاده
۱۲۷۰	اکبر دخیلی
۱۲۷۱	محمد خلیل مذنب
۱۲۷۷	سید محمد خسرونژاد
۱۲۷۹	خداداد نورایی اراکی
۱۲۸۲	عباسعلی هجر
۱۲۸۳	عباسعلی محمدی
۱۲۸۴	هاشم شکوهی
۱۲۸۵	محمد رضا یاسری
۱۲۸۷	علی شریعتی مزینانی
۱۲۹۲	شعبانعلی آزاد

۱۲۹۳	سیمین دخت وحیدی
۱۲۹۵	عابد تبریزی
۱۲۹۸	ذبیح الله صاحبکاری
۱۳۰۲	احمد نیک طلب
۱۳۰۵	ابوالقاسم گرامی
۱۳۰۶	سید محمد حسن صفوی پور
۱۳۰۷	محمد حسین بهجتی
۱۳۰۹	پاشا صمیمی خلخالی
۱۳۱۱	محمد علامه
۱۳۱۲	محمد رضا حکیمی
۱۳۲۳	حسن کشمیری
۱۳۲۴	نعمت میرزا زاده
۱۳۲۸	هادی تبریزی
۱۳۲۹	حسن صالحی خمینی
۱۳۳۰	طاهره صفارزاده
۱۳۳۲	سپیده کاشانی
۱۳۳۴	جعفر بابایی حلاج
۱۳۳۵	بهمن صالحی
۱۳۳۹	کاظم واعظی
۱۳۴۰	محمود قاری زاده
۱۳۴۲	شیرینعلی گلمرادی
۱۳۴۴	محمد رضا شفیعی کدکنی
۱۳۴۶	احمد مشجری
۱۳۴۸	سید رضا میرجعفری
۱۳۵۰	غلامرضا سازگار
۱۳۵۳	ژولیده نیشابوری
۱۳۵۴	سیدعلی موسوی گرمارودی
۱۳۶۷	محمد حسن حجتی
۱۳۶۹	سیدرضا مؤید
۱۳۷۴	مهدی جوادی
۱۳۷۶	محمد جواد غفورزاده

- ۱۳۸۰ محمدعلی مجاهدی
- ۱۳۸۸ محمد جواد محبت
- ۱۳۹۰ ضیاءالدین ترابی
- ۱۳۹۳ عباس براتی پور
- ۱۳۹۵ بهرام سیاره
- ۱۳۹۸ مهدی آصفی
- ۱۳۹۹ اکبر قلم سیاه
- ۱۴۰۱ پرویز خرسند
- ۱۴۱۲ بهاءالدین خرمنشاهی
- ۱۴۱۹ اصغر حاج حیدری
- ۱۴۲۱ حسین منزوی
- ۱۴۲۳ خسرو احتشامی
- ۱۴۲۵ سید محمد عباسیه کهن
- ۱۴۲۷ علی انسانی
- ۱۴۲۹ سید هاشم نبی زاده
- ۱۴۳۰ نصرالله مردانی
- ۱۴۳۲ هرمز قهرادی
- ۱۴۳۴ مجتبی کاظم زاده عطوفی
- ۱۴۳۶ غلامرضا مرادی
- ۱۴۳۸ احد ده بزرگی
- ۱۴۴۵ کاظم جیروودی
- ۱۴۴۸ حسین اخوان
- ۱۴۴۹ احمد مهران
- ۱۴۵۰ ابوالقاسم حسینجانی
- ۱۴۵۳ مصطفی رحماندوست
- ۱۴۵۶ محمدعلی معلم دامغانی
- ۱۴۵۸ جلیل واقع طلب
- ۱۴۶۱ اکبر بهداروند
- ۱۴۶۲ حسین دارند
- ۱۴۶۴ حسین اسرافیلی
- ۱۴۷۰ عباس شب خیز

۱۴۷۲	حسین آهی
۱۴۷۳	مرتضی عصبانی
۱۴۷۵	جعفر رسولزاده
۱۴۷۸	قادر طهماسبی
۱۴۸۰	حیدر منصوری
۱۴۸۲	محمد رضا سهرابی نژاد
۱۴۸۴	جواد محدثی
۱۴۸۸	امیر خاکسار
۱۴۹۰	جواد محقق
۱۴۹۲	پرویز بیگی حبیب آبادی
۱۴۹۴	مجید شفق
۱۴۹۶	محمد رضا سنگری
۱۵۰۰	فاطمه راکمی
۱۵۰۳	جلیل دشتی مطلق
۱۵۰۵	جواد جهان آرای
۱۵۰۶	محمد علی عجمی
۱۵۰۸	محسن حافظی
۱۵۱۰	سید علی میربال
۱۵۱۳	سید حسن حسینی
۱۵۱۸	محسن صافی گلپایگانی
۱۵۱۹	کریم رجبزاده
۱۵۲۱	غلامعلی رجایی
۱۵۲۳	خسرو قاسمیان
۱۵۲۶	عباس خوش عمل
۱۵۲۷	احمد عزیزی
۱۵۳۰	رضا یزدان پناه
۱۵۳۱	قیصر امین پور
۱۵۳۴	محمد رضا آقاسی
۱۵۳۸	محمود رضا اکرامی
۱۵۴۰	سلمان هراتی
۱۵۴۸	یوسفعلی میرشکاک

۱۵۵۰	محمد حسین صادقی
۱۵۵۲	سهیل محمودی
۱۵۵۴	ساعد باقری
۱۵۵۵	امیر عاملی
۱۵۵۸	رضا اسماعیلی
۱۵۶۰	محمود تاری
۱۵۶۳	صدیقه وسمقی
۱۵۶۶	محمد رضا محمدی
۱۵۶۷	مصطفی محدثی خراسانی
۱۵۶۸	سید ابوالقاسم حسینی
۱۵۷۳	مجید نظافت
۱۵۷۵	حمید کرمی
۱۵۷۷	زکریا اخلاقی
۱۵۷۸	کاووس حسینی
۱۵۷۹	محمد علی حضرتی
۱۵۸۰	علیرضا قزوه
۱۵۸۲	محمد کاظم علیپور
۱۵۸۷	اسماعیل امینی
۱۵۸۹	مرتضی نوربخش
۱۵۹۱	عبدالجبار کاکایی
۱۵۹۳	سید فضل الله قدسی
۱۵۹۴	خلیل شفیعی
۱۵۹۸	سید عبدالله حسینی
۱۶۰۰	صادق رحمانی
۱۶۰۲	قاسم مرام
۱۶۰۶	هادی منوری
۱۶۱۲	مهری حسینی
۱۶۱۴	مجتبی طهمورثی
۱۶۱۵	سید ضیاءالدین شفیعی
۱۶۲۰	بهروز سپیدنامه
۱۶۲۳	مرتضی امیری اسفندقه

۱۶۲۵	محمد حسین جعفریان
۱۶۲۶	سعید بیابانکی
۱۶۲۸	بهزاد پور حاجیان
۱۶۳۱	بابک نیک طلب
۱۶۳۲	جلال محمدی
۱۶۳۴	محمد کاظم کاظمی
۱۶۳۵	علی هوشمند
۱۶۳۷	حمیدرضا شکار سری
۱۶۴۴	اسماعیل سکاکی
۱۶۴۵	عبدالرحیم سعیدی راد
۱۶۴۶	نادر بختیاری
۱۶۴۹	احمد سرد رودی
۱۶۵۰	غلامرضا کافی
۱۶۵۲	سید قاسم ناظمی
۱۶۵۵	احمد چگینی
۱۶۵۶	سید مهدی حسینی
۱۶۵۸	پروانه نجاتی
۱۶۶۰	سید اکبر میر جعفری
۱۶۶۱	عبدالرضا شهبازی
۱۶۶۲	حبیب الله بخشوده
۱۶۶۴	مجید مرادی رودپشتی
۱۶۶۵	محمد شریف سعیدی
۱۶۶۶	ابراهیم سنایی
۱۶۶۸	منیژه درتومیان
۱۶۷۱	یدالله گودرزی
۱۶۷۲	محمود سنجری
۱۶۷۳	خلیل ذکاوت
۱۶۷۶	محسن حسن زاده لیله کوهی
۱۶۷۷	عبدالحمید رحمانیان
۱۶۷۸	شیما تقیان پور
۱۶۷۹	فاطمه سالاروند

۱۶۸۰		زهرا محدثی
۱۶۸۱		محسن احمدی
۱۶۸۲		نیره سادات هاشمی
۱۶۸۳		مرضیه موفق
۱۶۸۴		سارا حیدری
۱۶۸۵		سید محمد ضیاء قاسمی
۱۶۸۶		منصوره عرب سرهنگی
۱۶۸۷		محمد رضا گلدرسته
۱۶۸۹		راضیه رجایی
۱۶۹۰		زکریا تفعلی
۱۶۹۱		مهدی مظفری ساوجی
۱۶۹۴		فاطمه آقابهراری
۱۶۹۵		هاشم کرونی
۱۶۹۹		فهرست منابع و مآخذ
۱۷۱۹		نمایه
۱۷۲۰		نمایه آیات
۱۷۲۱		نمایه روایات
۱۷۲۲		نمایه اشعار عربی
۱۷۲۸		نمایه اشعار فارسی
۱۷۴۱		نمایه اشخاص
۱۷۶۷		نمایه اماکن جغرافیایی
۱۷۸۲		نمایه قبایل، خاندان، فرق و مذاهب
۱۷۸۹		نمایه وقایع
۱۷۹۲		نمایه کتب